

Stiv Harvi

**Ponašaj se kao uspešni,
razmišljaj kao uspešni**

Prevela
Stela Spasić

Laguna

Naslov originala

Steve Harvey with Jeffrey Johnson

ACT LIKE A SUCCESS, THINK LIKE A SUCCESS

Copyright © 2014 by Steve Harvey

Translation copyright © 2015 za srpsko izdanje, LAGUNA

Za moju voljenu majku Eloiz Veru Harvi, koja je četrdeset godina bila posvećena veroučiteljica. Ona je blagoslovila moje srce i dušu darom za veru. Moja vera je temelj mog života, svega što sam prevazišao i svega što jesam. Zbog toga je mnogo volim i svakog dana mi sve više nedostaje.

Za moga oca, čiji je jedini zadatak bio da me nauči muškosti, u čemu je i uspeo. Usadio mi je neverovatnu radnu etiku, zbog koje mu dugujem čitavu svoju karijeru. Hvala ti, oče.

Za Mardžori, moju suprugu, koja je došla u moj život i dopustila da ispoljim sve ono što su roditelji u mene usadili. Ona me inspiriše i motiviše. Ona je ljubav mog života. Ona je umnogome razlog što sam postao to što jesam. Volim te, devojk!

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

SADRŽAJ

<i>Uvod</i>	11
Vaš dar vas zove... Jeste li spremni da mu se odazovete?.....	11

PRVI DEO

SITUACIJA „E SAD JE BILO DOSTA“	19
„Umoran sam od sebe“	21
Strah i neuspeh	33
Otkrijte svoj puni potencijal	43

DRUGI DEO

OTKRIJTE I PRIHVATITE SVOJ DAR	49
Crta između odumiranja i žrtvovanja za svoj san	51
Ne za šta ste plaćeni, već za šta ste predodređeni.....	61
Upoznajte svoj dar i primenite ga na pravi mehanizam.....	71
Od čega ste sazdani	87
Popnite se uz planinu i dosegните svoje snove	97
Morate videti nešto da biste verovali u to.....	109
Čovek s užetom.....	119
Niko nije postao uspešan samo zahvaljujući vlastitom radu ...	127

TREĆI DEO

USAVRŠITE SVOJ DAR	141
Ceremonija merenja pred meč	141
Nemojte se nikad plašiti da ponovo otkrijete sebe.....	151
Moćna reč „ne“	159

ČETVRTI DEO

ŠTA ĆETE OSTAVITI ZA SOBOM.....	165
Hejterima se suprotstavljajte uspehom.....	167
Čudesna ravnoteža u životu	177
Bog će Vas blagosloviti i postaćete blagoslov.....	189
<i>Izjave zahvalnosti.....</i>	<i>195</i>
<i>O autoru</i>	<i>197</i>

*Ponašaj se
kao uspešni,
razmišljaj
kao uspešni*

UVOD

Vaš dar vas zove...

Jeste li spremni da mu se odazovete?

Leteo sam privatnim avionom sa Sedrikom Zabavljačem. Prevozili su nas sa seta emisije *Šou Stiva Harvija* do grada u kome je trebalo da nastupamo kao „kraljevi komedije“ – tu smo bili samo ja, Berni Mek i Sed. U putničkoj kabini aviona svi su spavali. Kad sam pogledao kroz prozor, video sam treperava svetla grada ispod nas. Sledeće čega sam bio svestan bile su suze koje su mi lile niz lice.

Do tog trenutka nisam detaljno analizirao svoj život, sve blagodeti koje mi je doneo, i svoje uspehe. Nisam mogao da verujem da sedim u avionu G3 koji su poslali promoteri turneje. Pomislio sam: *Pogledaj kakav mi je život postao*. Rečeno mi je da od mene nikad ništa neće biti. Ali izdržao sam onaj bedni posao pranja tepiha, pa prodaju osiguranja, u čemu nikako nisam uživao; izdržao sam nedelje na putu bez nastupa; napustio sam posao, bio beskućnik i dobio otkaz. Shvatio sam da sam prošao mnogo toga.

Odjednom me je celog obuzeo osećaj uspeha, a suze su mi i dalje tekle. Uvideo sam da mi se snovi ostvaruju. Želeo sam da postanem jedan od prvoklasnih komičara u zemlji i to se ostvarilo. Ime smo dobili po najavi turneje – „Kraljevi komedije“ – a onda smo se proćuli i naše ime se ispostavilo kao pravo. Naša predstava je postala najunosnija komedija svih vremena. Turneja je zaradila 58 miliona dolara! Snovi su mi se ostvarivali pred očima. Sećam se da sam tada, u tom avionu, prvi put osetio uspeh – zaista sam osetio radost, zadovoljstvo i istinski sklad s ciljem koji mi je Bog postavio.

Po meni, uspeh se ne ogleda u kolima koja vozim, kući u kojoj živim, načinu na koji putujem ili odelima koje nosim. Moj uspeh je delimično povezan s novcem koji zarađujem i stvarima koje mogu da uradim za svoju porodicu i sebe. Ipak, ko god me dobro poznaje reći će vam da je novac najmanji deo mog uspeha. Uspeh je to što sam u braku iz snova sa ženom koja mi pomaže da dajem sve od sebe. Uspeh je to što pružam ljubav svojoj deci i imam mogućnost da radim s njima dok gradim i razvijam svoj posao. Uspeh je to što se svakog dana otkidam od posla koji volim da radim.

Vaša definicija uspeha možda je malo drugačija, ali svi smo skloni želji za istim stvarima u životu – spokoju uma, dragim prijateljima i porodici, dobrom zdravlju i, u određenoj meri, materijalnoj lagodnosti. Kakvu god definiciju uspeha imali, ova knjiga vam donosi preobražaj i postavlja vas na pravi put da biste taj uspeh i ostvarili.

To što ste potrošili teško zarađen novac na knjigu *Ponašaj se kao uspešni, razmišljaj kao uspešni* znak je da ozbiljno nameravate da podignete svoj život na viši nivo i dosegnete sve što vam se na svetu nudi. A ova knjiga vas neće

izneveriti na putu do cilja – bilo da ste student, da ste skoro diplomirali i pokušavate da pronađete svoj put u poslovnom svetu, da ste penzioner koji traga za onim što tek dolazi ili ste na vrhu i pokušavate da tu i ostanete. Ona je za vas ako tek poćinjete ili ste odlučili da prestanete da se mućite s preprekama koje nameravate da prevaziđete, ili se već penjete uz planinu i ne možete da nađete motiv da se penjete dalje. Ona je za vas koji ste posrnuli. Ona je za vas koji ste prešli jedan deo puta i otkrili da to nije sve što svet može da vam ponudi.

Moja prva knjiga, *Ponašaj se kao dama, razmišljaj kao muškarac*, pomogla je milionima žena da iznova razmotre svoju ljubavnu vezu i ponašanje na ljubavnim sastancima. *Ponašaj se kao uspešni, razmišljaj kao uspešni* pomoći će vam da procenite svoje životne ciljeve i odredite kako ćete ih postići. Moje prethodne knjige su bile prevashodno namenjene ženama. *Ponašaj se kao uspešni, razmišljaj kao uspešni* napisana je s namerom da ulije snagu svima – muškarcima i ženama, mladima i starima, novajlijama na poslu ili nedavno penzionisanima. Adut ove knjige jeste neobićno zanimljivo štivo koje vam može pomoći bez obzira na to gde se nalazite na svom putu.

Knjiga *Ponašaj se kao uspešni, razmišljaj kao uspešni* ući vas tome da nije dovoljno samo postojati. U životu ne treba samo otaljavati monoton posao, dobiti zlatan sat na kraju službe i doćekati penziju. Vaš život ne sme biti ispunjen samo čekanjem da prava prilika dođe i pronađe vas. U životu ne smete samo tapkati u mestu i čekati da drugi postignu uspeh. Reći iz ove knjige motivisaće vas da iz života izvućete najviše što možete tako što ćete iskoristiti nešto što već imate – svoj dar.

Ja imam dar da zasmekavam ljude. I vi imate poseban dar za nešto. Naš stvoritelj je, u svojoj beskrajnoj mudrosti, u svaku dušu udahnuo neki dar. Vaš dar može biti potpuno jedinstven ili sličan daru neke druge osobe, ali znajte da je to *vaš* dar.

Kad koristimo svoj dar, svemir nam zahvaljuje tako što nam pruža obilje bogatstava – od brojnih mogućnosti, preko dobrog zdravlja do materijalnog blaga. Kada ništa ne sadite u zemlju svemira, primećujete da se prilike u vašem životu samo jalove i pogoršavaju. Međutim, kada svemiru uzvratite i uložite svoje vreme, iskažete svoju strast i posvećenost drugima, svet će vam ponuditi mnoštvo prilika kako biste iznova procvetali. Ako u životu primenjujete svoj dar i delite ga s drugima, to će vam doneti radost, strast i novu energiju da živite život do kraja. Ova knjiga će vam pokazati kako da u životu ispoljite svoj dar.

Knjiga se takođe usredsređuje na to kako da prenesete svoj dar i na druge važne životne aspekte – recimo, kako da razvijete bolji poslovni odnos sa šefom, uložite više u zajednicu u kojoj živite ili ojačate odnose u porodici. Knjiga *Ponašaj se kao uspešni, razmišljaj kao uspešni* navešće vas na razmišljanje o tome kako da unapredite svoj život na potpuno nove načine.

Uspeh u kome sada uživam nije se desio tek preko noći. Morao sam da naučim da budem uspešan, a život koji sada vodim doslovno je ostvarenje sna. Ova knjiga sadrži pregršt informacija o tome šta sam naučio na putu ka samoispunjenju. Želim da ih podelim s vama kako biste i vi ostvarili svoje snove.

KAKO DA OVU KNJIGU ISKORISTITE NA NAJBOLJI MOGUĆI NAČIN

Prvi deo knjige *Ponašaj se kao uspešni, razmišljaj kao uspešni* bavi se realnim sagledavanjem situacije u kojoj se trenutno nalazite. Bićemo surovo iskreni kako biste mogli da prevaziđete svoje strahove, oslobodite se svojih ograničenja i otkrijete svoj puni potencijal u životu.

Drugi deo vam pomaže da otkrijete svoj dar. Kad utvrdite kakav dar imate, navodim savete o tome kako da uz pravi pogon preobratite svoj život. Radićete ono što volite. Kad iskoristite tu mogućnost, postaćete svedok velikih promena u svom životu. Prva promena desiće se u vama. Sijaćete sjajem koji će biti kao magnet – privlačićete ljude usredsređene na uspeh sa sličnom energijom i ambicijom. Zakoračićete u carstvo uspešnog razmišljanja. Objasniću kako da napravite tablu s vizijom koja će vas redovno podsećati na to da treba da ostanete na pravom putu dok stremite ka boljem životu.

Pošto svom daru date odgovarajući pogon, moraćete da doterate svoje profesionalne kvalitete kako biste najbolje iskoristili svoj dar.

U trećem delu otkrivam kako da unapredite svoj dar. Poglavlja u tom delu sadrže dragocene informacije i alate za isticanje i primenu vaših veština. Tu dajem savete o postavljanju cilja i objašnjavam kako je on povezan s ostvarenjem snova. Te praktične predloge možete odmah primeniti u svom životu. Kad naučite kako da koristite svoj dar, život vam neće postati savršen, ali će dobiti cilj i značenje.

Podsećam vas da je glavni ključ uspeha sposobnost da iskreno procenite svoje mogućnosti. U ovom delu

objašnjavam koliku vrednost ima vreme. Govorim o potrebi da kažete „ne“ ili tražite šta želite, te kako da izađete na kraj sa sumnjom u sebe. Takođe opisujem koncept „ne može svako ko dođe s vama i da ode s vama“.

Knjiga *Ponašaj se kao uspešni, razmišljaj kao uspešni* završava se nadahnjujućim redovima koji vas podstiču da delite svoje bogatstvo s drugima. Taj deo obrađuje tri važne teme: kako da se od kritičara odbranite uspehom, kako da naučite šta je najvažnije za uravnotežen život i kako da omogućite da vaša sreća usreći nekog drugog.

Knjigu *Ponašaj se kao uspešni, razmišljaj kao uspešni* ne treba samo da pročitate i pritom ne promenite ništa na sebi. Ona vas obavezuje na sve ono iz odeljaka „Postupci koji vode ka uspehu“: na tim stranama podstičem vas da zapišete svoja razmišljanja, ambicije i planove za svoj život. Kad ih stavite na papir, to će vam poslužiti kao akcioni plan za uspeh. Budite odgovorni za ono što stvarate dok otkrivате svoj dar i talente.

Oformite tim ako vam treba pomoć da ostanete motivisani i primenjujete alate za uspeh. Članovi tima treba zajedno da čitaju knjigu, razmenjuju beleške i procenjuju ciljeve. Tako ćete dobiti neophodnu podršku da biste svoj uspeh podigli na viši nivo.

Takođe sam osnovao onlajn zajednicu ljudi poput vas koji su posvećeni knjizi *Ponašaj se kao uspešni, razmišljaj kao uspešni*, na adresi www.actlikeasuccess.com. Možete se pridružiti ljudima širom sveta koji se trude da unaprede svoj život. Pomoću tog veb-sajta možete napraviti sopstveni plan za uspeh. Jedan deo sajta omogućava vam da pratite svoja razmišljanja i promene u postupcima, dobijate poruke ohrabrenja koje šalju neki od najneverovatnijih ljudi na

ovoj planeti, pa čak i da ostavite ispovest o sopstvenom razvoju.

Ako ste na *Tviteru* ili *Instagramu*, možete mi poslati tvit ili video o svom napretku na *@ActLikeASuccess*, uz haštag *#IamSuccess*.

Mnoge knjige koje služe za samopomoć i inspiraciju govore vam kako treba da dođete do nečeg što još uvek nemate kako biste postali veličina. Ja vam kažem da ne morate krenuti na još jedan kurs, naučiti još jedan jezik, upoznati nov krug ljudi ili potrošiti novac koji nemate. Da biste postali istinski uspešni u životu, morate početi od svog *dara*. A znate li zašto je to sjajno? Već ga imate! Znam da neki od vas još uvek ne znaju kakav dar imaju. Drugi možda imaju neku ideju o svom daru, ali ne znaju kako da ga vrednuju, usavrše i primene na pravi mehanizam koji će im doneti uspeh o kome nisu čak ni sanjali. Sve odgovore imate upravo na ovim stranama.

Na svom putu ka uspehu, shvatio sam da je *ostati* uspešan umetnost isto koliko i *postati* uspešan. Kad zaista počnete da se ponašate i razmišljate kao uspešni ljudi, biće vam dostupne sve blagodeti koje život nudi. Ja vam želim da počnete da živite život ispunjen takvom srećom.

PRVI DEO

Situacija

„E sad je bilo dosta“

PRVO POGLAVLJE

„Umoran sam od sebe“

Prilično sam pozvan da govorim o umoru od samog sebe jer Stiv Harvi kakvog danas znate bio je u jednom trenutku svog života umoran od sebe. Ja, Stiv Harvi, bio sam umoran. Bio sam umoran od načina na koji sam živeo. Bio sam umoran jer nisam imao nikakav cilj. Smučilo mi se to što sam bio siromašan. Siromaštvo me je iscrplo. Iscrpljivalo me je to što sam stalno morao da smišljam načine da se izdržavam i preživljavam. Bilo mi je teško da gledam stvari koje želim a da ne mogu da ih imam. Siromaštvo me je potpuno istrošilo. Smučio sam se sâm sebi zbog toga što ne koristim dar koji sam dobio od Boga. Bio sam umoran od sebe jer nisam sledio svoje snove.

U to vreme nisam zapravo ni znao kako da idem za svojim snovima, mada to ipak nije izgovor jer mučan osećaj koji sam imao nije prestajao zbog mog neznanja. Bio sam umoran od stalne borbe, od odricanja. Bio sam umoran od svega. Bio sam umoran od razočaranja, od toga što

sam razočaravao druge ljude, a među njima majku i oca. Bio sam umoran od nesposobnosti da u sebi vidim potencijal koji su drugi jasno videli. Bio sam umoran od života u kolotečini.

Postao sam krajnje umoran od samog sebe. Iscrplo me je traženje odgovora u spoljašnjem svetu. Međutim, shvatio sam da rešenje mog bola i očaja sve vreme leži duboko u meni. Moja majka je imala običaj da parafrazira Fani Lu Hejmer* rečima: „Nekad se, sine, ništa neće desiti sve dok ti se ne smučiči da ti bude muka od svega.“

Krenimo na ovaj put zajedno jer, ako ste umorni od toga što vam se sve smučilo, znajte da je i meni bilo isto tako.

DA LI STE UMORNI OD SEBE?

Da li ste umorni od davanja istih obećanja samom sebi koja ne možete sprovesti u delo jer nikad nemate dovoljno dobar motiv? Jeste li umorni od svojih izgovora za to što ništa ne menjate? Da li ste umorni od poređenja sebe s drugima i od podbacivanja? Smučilo vam se da sebi govorite: „Sutra ću uraditi nešto drugačije“, ali to „sutra“ nikad ne dođe? Dakle, to što ste umorni od sebe dobra je polazna tačka jer znači da ste spremni da u svoj život unesete promene koje će vas lepo nagraditi. Drago mi je što ste konačno tu.

Kad se nađete u situaciji da ste umorni od sebe, tada obično niste sami. Svi u vašem životu – od članova poro-

* Fannie Lou Hamer (1917–1977) – američka aktivistkinja i borac za građanska prava i pravo glasa crnaca u SAD. (Prim. prev.)

dice do kolega – već neko vreme umorni su od vas i vaših izgovora. Oni vide vaš dar i bol koji sebi nanosite jer ne koristite ono što vam je Bog podario i ne uspevate da ostvarite svoj puni potencijal. Ali evo u čemu je problem: ljudi vam mogu reći da su umorni od vaših izgovora, ali sve dok se *vi sami* ne umorite od sebe, neće se desiti nikakva promena. Je l' nećete više da lišavate sebe prilika koje ste mogli da iskoristite prošlog meseca, prošle godine, čak i pre deset godina?

Često su naša verovanja o nama samima naučena, subjektivna mišljenja koja se razvijaju u ponašanja što diktiraju način na koji svakodnevno funkcionišemo. U nekom trenutku u životu naviknemo se na sopstvena opažanja i dopustimo im da se suprotstave našim talentima i mogućnostima. Sami postajemo svoja opozicija kada prihvatimo sledeće: odugovlačenje, laganje sebe, poređenje sebe s drugima i sumnje u samog sebe – ukratko, sve što nas sprečava da postanemo ono za šta smo stvoreni.

Dakle, šta vam je potrebno da biste stigli do prekretnice? Šta vam treba da biste se probudili iz sna? Šta će vas primorati da konačno shvatite da je život koji živite daleko ispod vašeg Bogom danog potencijala? Ovo je vaš život i morate ga živeti DANAS. Ne možete dozvoliti sebi da protraćite nijedan minut više kao neispunjena i nezadovoljna osoba slabo iskorišćenog potencijala. Upravo sada, i ozbiljno mislim kad kažem *upravo sada*, trenutak je da iskoristite snove, ciljeve i vizije koje ste predugo držali zarobljene u srcu.

Džordan Belfort, autor knjige koja je poslužila kao inspiracija za film *Vuk sa Volstrita*, izjavio je: „Između vas i vašeg cilja stoji samo glupava priča koju sebi stalno ponavljate o

tome zašto ne možete da ga ostvarite.“ Međutim, ja hoću to da podignem na viši nivo. Izgovori su laži, a sebe uveravate da su tačni kako biste izbegli da dokažete da ste dostojni dara koji vam je dat. Izgovorite ovo sa mnom: „NEMA VIŠE IZGOVORA.“

Dok sam studirao psihologiju na Univerzitetu Kent Stejt, ja sam zapravo studirao izgovore. Imao sam milion izgovora zašto da ne odem na predavanja ili zašto ne mogu da platim kiriju. Posle koledža, smišljao sam još više izgovora zbog čega se stalno uvaljujem u poslove bez ikakve perspektive i zašto ne sledim svoj san da budem komičar. Što sam sebe više lagao, više sam verovao u to da nisam dovoljno vredan da dobijem diplomu ili da stanem na scenu kao komičar.

Onda sam jednog dana objašnjavao prijatelju zašto sam napustio studije i kad sam čuo reči koje izgovaram, shvatio sam da nije kriv koledž, niti su krivi moji roditelji. Kad se podvuče crta, kriv sam bio *ja*. Imao sam sve što mi je trebalo, ali u svakoj prilici pronalazio sam razlog zašto da ne krenem dalje. Izmišljao sam sebi prepreke na putu kako ne bih morao da budem odgovoran za svoj dar.

Ako ste vi isti kao što sam ja bio, treba da prestanete da se lažete izgovorima. Izgovori su isto tako šuplji sada kao što su bili i kad ste počeli da ih koristite. Treba da shvatite da su vaši talenti prilike i prihvatite novo uverenje: *vi* ste uspešni.

E sada, pre nego što preskočite ovaj odeljak i kažete: „Stive, ja ne izmišljam izgovore za svoj život“, pričekajte malo. Ljudi koji tvrde da ne izmišljaju izgovore obično to najviše rade. Vi znate ko ste. Vi ste osoba tipa A koja se svojski trudi na poslu, ali obično pronalazi izgovor za to

što je propustila rođendan člana porodice ili otkazala izlazak po treći put. Uspeh ne ispunjava samo jednu sferu života i nije izuzet iz njegovih ostalih oblasti. Ako nameravate da uradite ovo, morate ići do kraja. Morate biti voljni da pomoću svog dara prihvatate prilike i promenite svoj život.

Kad sam počeo da se bavim komedijom, pazio sam koga puštam u svoj život. Pokušavao sam da pišem kao drugi. Nisam otkrio pravu istinu o sebi kao stend-ap komičaru sve dok me više nije bio strah da se otvorim. Kad sam s drugima podelio istinu o sebi, dobio sam brdo materijala o kome mogu da se šalim, uključujući svoju prošlost, odnos s roditeljima, neuspešne veze i situacije kroz koje sam trenutno prolazio. Da bih razvio svoj dar, prvo sam morao da naučim da budem iskren.

Kad ste voljni da budete iskreni, možete se suočiti sa svakom istinom. Sva vaša istina možda je negativna, ali i to može biti pozitivno. Ukoliko otkrijete svoju negativnu stranu, imate šansu da poboljšate sebe. Zato je veoma važno da, kada nešto krene naopako u vašoj vezi ili u poslu, prvo zapitate sebe: „Šta sam pogrešio?“ U svakom trenutku imate priliku da promenite sebe ili popravite situaciju. Drugu osobu ne možete promeniti. Ako uperim jedan prst u svakog drugog i zanemarim tri prsta uperena u mene, odbacio sam šansu da sazrevam, da se menjam i razvijam. Međutim, čim obratim pažnju na ona tri prsta uprta u mene, tada i samo tada ću se razvijati.

Previše često se koncentrišete na mane pre nego što uopšte razmotrite neku prednost. Niste čak ni sposobni da razmišljate o koristima koje donosi borba za sopstveni san jer ste suviše usredsređeni na izgovore tipa „šta ako bude“, „šta bi moglo biti“ i „zašto to meni neće uspeti“. Spremni ste da

protraćite godine svog života okrećući leđa svojim snovima umesto da trčite u susret svojoj sudbini.

PROKLETSTVO POREĐENJA

Neki od vas se plaše da uposle svoj dar jer su prezauzeti poređenjem sebe s drugima. Bog je stvorio vas i vaše veštine *isključivo* za vas. Svet ne mora da komunicira s vašim predstavnikom – njemu treba prava, *autentična* osoba koja će se pokazati i sijati sopstvenim svetlom.

Ne dajte da vas omete razmišljanje: „Pa, već postoji milion i jedan motivacioni govornik. Nema ničeg novog što ja mogu da ponudim.“ Možda u vašem gradu ima pedeset motivacionih govornika, ali vi imate jedinstveni skup iskustava, grešaka, pouka, zamki i pobeda koji mogu uticati na nekoga ko živi običnim životom da iskorači ka sjajnoj budućnosti. Iznenadili biste se koliko bi vaša priča o tome kako ste otišli iz nekog gradića i verovali u svoju sreću u velikom gradu imala jaču poruku od, recimo, priče Lesa Brauna.* Iskoristite svoju, a ne tuđu energiju da usavršite svoju igru.

„NISAM SPREMAN DA SEDNEM ZA VELIKI STO“

Često nam se po glavi vrte stereotipi o tome ko može a ko ne može da sedi za „velikim stolom“ i donosi odluke. Sebe

* Les Brown – motivacioni govornik, bivši političar iz Ohaja, popularni autor i voditelj TV emisije *The Les Brown Show*. (Prim. prev.)

isključujemo i pre nego što igra počne jer mislimo da nismo odgajani na pravi način, nemamo pravo obrazovanje ili iskustvo da iskoristimo neku novu priliku.

Kad dođe taj dan da prisustvujete sastanku koji će promeniti tokove poslovanja u vašoj organizaciji, ne možete dopustiti sebi da se odmaknete od stola jer mislite da ispred svog imena nemate dovoljno titula.

Nije me briga koje ste rase, kog ste pola, odakle ste i kakva vam je materijalna situacija. Ukoliko vam Bog daje priliku da preuzmete odgovornost, ne gubite vreme govoreći: „Nisam dostojan!“ Prestanite da ograničavate svoj dar jer ne možete da sagledate širu sliku. Imate isto pravo da sednete za Veliki sto kao i bilo ko drugi. Predugo su za Velikim stolovima dominirale iste vrste ljudi i ličnosti. Uspravite se, hrabro govorite o onome što znate i sastanak dodatno obogatite sadržajem koga ne bi bilo da ste samo ćutali. Iskoristite priliku da među prisutnima ispoljite svoje jedinstvene talente i veštine.

Moramo biti svesni razgovora koji vodimo sa sobom o svom daru i talentima. Šta govorite sebi kad nema nikog drugog u blizini? Šta pričate sa sobom svako jutro pred ogledalom? Da li ulivate ohrabrenje u svoje snove ili ponavljate tuđe strahove i strepnje? Da li početak dana ispunjavate Biblijom, pozitivnim tvrdnjama i optimističnim citatima, ili na svoj duh istresate sumnju i patnju?

Neki od nas već dugo u glavi stalno vrte istu poražavajuću pesmu pa i ne znaju kako da steknu drugačije mišljenje o sebi.

„Nisam dovoljno pametan da to uradim.“

„Nikad neću biti dobar kao moja majka [ili otac].“

„To je dobro za tebe, ali znam da to neće poći za rukom nekom kao što sam ja.“

„To je teško uraditi.“

„Suviše je kasno da krenem i uradim to.“

Možda mislite da takav poražavajući razgovor vodite samo sa sobom, ali što češće ponavljate ove rečenice u svojoj glavi, te reči postaju nalik na nevidljivi plašt bede kojim se ogrćete svakog dana. Misлите da jedino vi možete videti svoje poražavajuće reči, ali one se ispoljavaju u vašem ponašanju i načinu na koji sebe predstavljate svetu.

Kako da počnete da pevate novu pesmu o svom životu i snovima? Možete početi lakšim tempom, kratkim pozitivnim tvrdnjama:

„Ja sam ROĐEN da radim ovo!“

„Bog ima plan za MENE!“

„Ja sam VIŠE od osvajača!“

„Moji snovi MOGU postati moja stvarnost!“

POČNITE TEČNO DA GOVORITE JEZIK USPEHA

Vežbajte da govorite o uspehu sa stručnjacima koji tečno govore jezik uspeha. Jedan od najboljih načina da se nauči strani jezik jeste potpuno se udubiti u kulturu ljudi koji najbolje govore taj jezik. Isti princip važi za govor na jeziku uspeha. Treba da budete okruženi ljudima koji znaju da priču o poslovima vrednim milion dolara pretvore u stvarnost. Treba da učestvujete u razgovoru kad se bude stvarala

sledeća velika neprofitna organizacija. Uši treba da vam se naviknu da slušaju nove velike ideje koje će doneti revoluciju u svetu.

Zamislite šta biste stvarno mogli da ostvarite kad bi u vašem govoru bilo više rečenica koje počinju sa „Ja mogu“, a ne sa „Ja ne mogu“. Koliko visoko bi vam se vinuli snovi kad biste češće govorili: „Zašto ne ja?“ umesto „Zašto baš ja?“. I upravo kao kad učite nov jezik, i dalje ćete praviti lapsuse i reći: „Mogao sam da uradim...“ umesto „Uradiću...“. Okružite sebe ljudima kojima je jezik uspeha maternji, i pre nego što toga budete svesni, priču o svojim snovima počete da pretvarate u stvarnost.

Neke delove svoje vizije treba da podelite u poverenju samo s pouzdanim mentorom, prijateljem ili članom porodice. A neke druge aspekte svoje vizije, iskreno, ne treba da pominjete nigde drugde osim dok se molite Bogu.

MORATE OZVANIČITI SVOJ DAR

Toliko mnogo ljudi propušta da se ostvari u životu jer se plaši da ozvaniči svoj dar. Vi jasno vidite svoj san, ali gubite vreme previše razmišljajući o nepoznatom ili u razgovoru s ljudima koji ne razumeju vaše ambicije. Poznajem previše ljudi u Holivudu koji idu okolo i pričaju: „Trenutno radim kao konobarica, ali u stvari sam glumica.“ Pa zašto onda već ne glumiš? Ako ste posvećeni tome da svoj san pretvorite u stvarnost, morate svojim imenom i prezimenom stajati iza svog dara.

Propustićete istinsku sreću u životu ako ne prihvatite svoj dar kao pobednički tiket i ključ za životne blagodeti.

Tri najčešća izgovora

1. _____

2. _____

3. _____

Tri najveća očekivanja

1. _____

2. _____

3. _____

Ako ste ovo ozbiljno shvatili, želim da vaša nova očekivanja podignem na viši nivo – zapišite ih na prazan papir i potpišite se. Te nove izjave predstavljaće vašu obavezu prema sebi i označice početak vašeg puta ka uspehu.

DRUGO POGLAVLJE

Strah i neuspeh

Za vreme jednog od mojih prvih gostovanja u emisiji biskupa T. D. Džejksa, hrabro sam izjavio: „Ja sam najneustrašivija osoba koju ćeš ikada upoznati.“ Ne znam šta me je nagnalo da to kažem jer nikad ranije nisam izjavio ništa slično. Pretpostavio sam da se biskupu i njegovom timu moja izjava zaista svidela jer su koristili taj insert u video-snimku kojim su reklamirali moje gostovanje u emisiji.

Ipak, evo prave istine: mnogo se plašim. Plašio sam se da počnem svoju emisiju jer sam mislio da možda neće biti uspešna. Plašio sam se da vodim radio-emisiju koju bi preuzimalo više stanica jer nisam znao hoću li biti prihvaćen na dovoljno tržišta kako bi program bio uspešan, plašio sam se da krenem na turneju „Kraljevi komedije“. Kada nam je Volter Lejtam* prišao i rekao: „Držaćemo predstavu

* *Walter Latham* (1970) – američki producent filmova i komedija koji je lansirao *Kraljeve komedije*. (Prim. prev.)

u košarkaškim arenama“, uplašio sam se. Najbrojnija publika pred kojom sam do tada nastupao brojala je pet hiljada ljudi – i to je bila dobra poseta. Kad sam radio intervju s predsednikom Obamom, bio sam prestrašen jer nisam želeo da ga upropastim. Pre nego što sam počeo da radim Megafest biskupa Džejksa, prevrtao sam se u krevetu tri noći zaredom.

Najveći strah iskusio sam kad sam radio svoj prvi jednočasovni specijal na kanalu HBO. Nikad se ničega nisam više uplašio u celoj svojoj karijeri. *Bel auditorijum* u Ogasti, u Džordžiji, bio je rasprodat, a ja sam u bekstejdžu iza providne zavese čekao da emisija počne. Srce mi je toliko jako lupalo da sam bukvalno video kako mi se džep na odelu izdiže i spušta. Ako pažljivo pogledate snimak te emisije, videćete čak i kako mi ruke sijaju od znoja.

Nastao je neki problem oko planiranog podizanja glavne zavese za početak emisije. Bio sam nervozan dok sam čekao iza zavese dobrih šest-sedam minuta. Ali, iako publika nije mogla da me vidi, osetio sam kako njihova ljubav govori: „Hajde, Stive, nemoj da nas razočaraš.“

Kad se zavesa napokon digla, publiku je zahvatila euforija. Zgrabio sam mikrofon i pustio ga da se njiše jedan minut kako bih se smirio. Kad sam konačno progovorio, čuo sam kako mi glas podrhtava. Samo sam se molio u sebi: „Gospode, molim te smiri me. Hajde, Gospode. Ovo je moj jedini HBO specijal. Molim te, Bože.“ I znate šta? Posle petnaestak minuta sva moja nervoza je nestala i bilo mi je vruće kao u pećnici. Taj nastup je postao jedan od mojih najboljih specijala do danas.

Tada sam naučio da, kad se suočite sa strahovima, oni nisu tako veliki kao što vam se činilo. Izgledaju vam veli-

ki zato što se ne okrenete pravo ka njima. Što duže izbegavate strahove, oni vam sve više rastu u mislima. Dok sam stajao iza one pokvarene zavese, stalno sam mislio: „Gospode Bože, pogledaj sve ove ljude.“ Što sam tamo duže stajao, sve mi je bilo jasnije kako mogu da se brinem zbog tih dve hiljade četiri stotine ljudi i propadnem ili jednostavno mogu da izađem... i zapravo pobedim. Sve se, u stvari svodi na odluku o tome hoćete li da pobedite ili izgubite.

NEUSPEH JE DEO PROCESA

Većina ljudi nije uspešna zato što ih parališe strah. Morate se opredeliti: „Hoću li se suočiti sa strahovima i videti kakav život mogu *stvarno* da imam?“ ili „Hoću li pokleknuti pred strahovima i raditi upravo ono što sam uvek radio?“ Kad se odlučite za drugu opciju, ponovo ste predodređeni za neuspeh zato što niste ni pokušali da pobedite. Koliko puta dozvolimo sebi da izbegnemo da uradimo nešto u životu samo zato što se plašimo kakav će biti ishod?

Sebe sam naučio da, ako postoji čak i najmanja mogućnost da mi se nešto lepo desi u životu i karijeri, makar probam da uradim nešto. Morate naučiti da ubedite sebe kako su mogućnosti značajnije od neminovnosti nečinjenja ničega. Slušajte, ako ste preduzetnik koji obožava svoj proizvod, ali nikad nikom ne ponudite da kupi ono što prodajete, nećete to nikad ni prodati. Naravno, moguće je da ćete svoj proizvod predstaviti krajnje uverljivo u najboljem odelu koje imate i da će vas oni ipak odbiti. Pa šta? Da li znate koliko su mene puta odbili za filmski scenario,

televizijske emisije i komedije? Nebrojeno puta više nego što su me prihvatili.

Znate li koliko sam šala napisao a da nikog nisu nasmejale? Na hiljade. Imam celo groblje mrtvih šala iznad kojih su nadgrobni spomenici.

Međutim, u svoj ozbiljnosti, izbacio sam te loše šale iz svog nastupa i naučio kako da postanem dobar u svom zanatu. Imam mnogo viceva za koje žalim što sam ih ikad napisao, a ima i nekih koji su oduševili publiku. Ali znate šta? Do danas sam snimio šest specijala – komedija s osam sati originalnih šala sa A liste, a da u njima nikad ni jednu jedinu šalu nisam ponovio.

Hoćete da čujete nešto šokantno? Osamdeset pet procenata malih preduzeća u ovoj zemlji propadne u prve dve godine. Osamdeset pet procenata? To je izuzetno neuspešno.

Voren Bafet je izjavio kako ne želi da uloži novac ni u kakvu firmu čiji vlasnik nije propao barem dvaput. Sviđa mi se to što zaista bogati i uspešni ljudi shvataju da je neuspeh deo procesa.

Ipak, kad se suočimo s neuspehom na poslu, daleko češće dopuštamo da nas strah parališe i spreči nas da pokušamo ponovo. Neuspeh može biti posledica nepostojanja finansijskog plana, resursa ili prave ekipe. Međutim, morate shvatiti da je neuspeh deo procesa dok idete putem ka uspehu.

Jedini način da se vratite na pravi put jeste da smislite novi plan. Bio sam neuspešan i ne znam više koliko puta. Ali ne smete dopustiti da vas neuspeh zakoči i spreči da sledite svoje snove.

FIJASKO U ŠARLOTU

U vreme kad sam radio samo stend-ap komediju, brzo sam naučio da prvo veče nije i najteže; najteže je ono veče kad morate da se vratite tamo gde ste stvarno podbacili. Tako nešto mi se desilo prve večeri na originalnoj turneji „Kraljevi komedije“ u Šarlotu, u Severnoj Karolini. Majka mi je umrla neposredno pre toga i jednostavno nisam bio koncentrisan. Pored toga, upravo sam bio završio specijal komediju uživo, ali u tolikom sam bio haosu da je nisam ni gledao.

Nastup svakog „kralja“ trebalo je da traje pola sata, ali Sed je na bini bio četrdeset sedam minuta, a Berni je bio toliko dobar da je ostao tamo čitav sat! Toliko su uzburkali publiku da je u areni morala da se napravi pauza. Zatim je otkazao neki deo opreme, pa je pauza trajala čitavih četrdeset pet minuta.

Tada je došao red na mene. Nastojao sam da izvedem svoju tačku pred tim ljudima koji su već skoro dva sata sedeli i gledali Sedov i Bernijev nastup, i još istrpeli nepredviđenu pauzu od četrdeset pet minuta. Kad sam izašao na scenu, bilo je katastrofalno. Pričao sam viceve iz svoje specijal komedije. Nisam shvatio da ih je većina prisutnih već čula. Ljudi su zviždali, negodovali i žalili se, a ja sam se potpuno zbunio. Mogu samo da kažem da je to bilo teško veče.

Dok smo išli ka aerodromu sledećeg jutra, poverio mi se di-džej iz Šarlota po imenu Ej Džej. Rekao mi je: „Sed i Berni su bili super, ali Stiv nije nikakav ’kralj’ komedije.“ Predvideo je da će turneja biti prava propast. Poznavao sam ga lično i povredilo me je to što se tako bezosećajno poneo prema meni. Kad smo stigli na aerodrom, naleteo sam na